

ger, der ere givne i Andragenderne, og de Anbefalinger og Erklæringer, der ere fremkomne fra Sogneraadene og andre Autoriteters Side. Nu er Forholdet jo anderledes efter den Lov, vi vedtog i Fjor, fordi nu skulle Kommissionerne undersøge hvert enkelt Forhold, inden de give Bevillinger. Naar det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds (Anders Nielsen) i Gaar nævnte, at han havde set Huslodder i Viborg Amt, til Erhvervelse af hvilke man mente der absolut ikke burde gives Statslaan, maa jeg dertil sige — jeg tror for Resten, at jeg allerede tidligere har gjort det ærede Medlem opmærksomt derpaa — at jeg er fuldstændig enig med ham paa det Punkt. Sagen er i øvrigt den, at til disse bestemte Huslodder er der ikke givet Statslaan, thi da Kommissionen saa dem, kom den til et Resultat, der peger i samme Retning som det ærede Medlems Betragtninger. Vi maatte, kan jeg gerne sige, med blødende Hjerte sige Nej og altsaa kassere disse Andragender. Naar jeg siger: med blødende Hjerte, er det, fordi de vedkommende Landarbejdere havde været ufor-sigtige, for ikke at sige dumme nok til at betale vedkommende Mand, der havde solgt Lodden, adskillige hundrede Kroner paa Haanden, før de havde nogen som helst Sikkerhed. Nu komme vi og se disse Lodder, der er allerede til Dels bygget paa dem, og de paagældende have betalt 2—3—400 Kr. Men til Trods for det sige vi til os selv: Det er nødvendigt at statuere et Eksempel og kassere disse Lodder. Ja, de vedkommende Landarbejdere tabe sagtens de 2—300 Kr., de have i hvert Fald ingen Sikkerhed for at faa dem tilbage, men de ville være bedre tjente med at blive af med disse Penge end at sidde og sulte paa de paagældende Jordlodder og at maatte løbe fra dem, naar de maaske have ofret Arbejde paa at rette paa dem. Vi have praktiseret det i ikke ringe Udstrækning i Viborg Amt. Vi havde i Sommer noget over 80 Andragender om Statslaan, deraf kunde vi ikke engang bevilge Halvdelen, saaledes som de forelaa. Af 86 ere 39 bevilgede, og vi have maattet pure kassere 20, altsaa 25 pCt., fordi vi fandt, at Jordlodderne vare for daarlige eller for dyre. Vi have i 14 Tilfælde kun givet Bevilling paa Betingelse af, at Ansøgeren fik Jordlodden paa noget billigere Betingelser end opgivet. Vi have i hvert Fald det første Aar, hvor vi havde en virkelig Adkomst til at gribe kraftigt ind, ogsaa gjort det. Til Trods derfor have vi mulig endda faaet enkelte Lodder med, som ikke burde med-

tages. Men jeg vil gerne rette den Appel til alle Medlemmer, som interessere sig for denne Sag, at de ville bidrage til i deres Kreds hjemme, at det bliver bekendt saa vidt muligt for Landarbejderne, at de skulle vogte sig for at indgaa forbindende Handler, før de have faaet Bevillingen, og vogte sig for at falde i Kløerne paa Kommissionærer og entreprenante Folk, der have Lyst til at faa Handlen i Stand blot for at tjene Penge, enten ved at være Mellemmænd eller ved at faa daarlig Jord solgt, og at de bør henvende sig til Sogneraadene om Hjælp. Jeg vil ønske, at de forskellige Rigsdagsmænd ville være Landarbejderne behjælpelige i deres Kredse med at faa en Jordlod, de kunne være tjente med. Jeg vilde meget nødig, at denne store Sag, vi alle have set paa med Interesse, skulde blive forkludret. Mange Fejl er der begaaet, det indrømmer jeg, ogsaa der, hvor jeg har været med, og sagtens overalt i Landet. Lad os haabe, det maa lykkes i Fremtiden at gøre Fejlene mindre og færre end hidtil.

I een Retning maa jeg sige, at Lovens Virkning har været noget af en Skuffelse for mig, men maaske det kan ændres. Jeg havde ventet, at det gode Tilbud, Staten her giver Landarbejderen, skulde have fremmet Sparsommeligheden blandt det unge Tyende, baade Karle og Piger. Jeg maa sige, og siger det med Sorg, at det hidtil kun i de færreste Tilfælde har været saadanne Folk, som have sammensparet de nødvendige Penge, medens de tjente som Tyende. Det har i de allerfleste Tilfælde været ældre Arbejdere, der have slidt og slæbt deres Kræfter op. Det er ikke saa heldigt som, naar det er unge, kraftige Folk. Jeg siger, det er meget let for unge, kraftige Folk at komme i Besiddelse af de nødvendige Midler, naar de ville være sparsommelige i den Tid, de tjene den store Løn.

Jeg vil dernæst rette en Tak til Kultusministeren, fordi han har stillet Forslag om Bygning af en ny Kirke i Vinderup. Som man vil se af Anmærkningerne, er der mange og gode Grunde for at bygge denne Kirke. Jeg skal ikke komme videre ind paa det, men kun henvise til de led-sagende Bemærkninger. Jeg skal dog bede om, at man vil lægge Mærke til, at det, at der er Trang til den, fattes og forstaas af Beboerne, hvilket de have vist ved at tegne omtrent 14,000 Kr. til Opførelsen. Jeg takker ogsaa den højtærede Kultusminister for den Beredvillighed, hvormed han er gaaet ind paa det stillede